

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työllisyyskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllisyyskoulutuksesta annettua lakia siten, että työllisyyskoulutuksena voitaisiin tukea mainitussa laissa säädetyn ammattikurssitoiminnan lisäksi opiskelua julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa.

Esitys liittyy vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1987 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Työllisyyskoulutuksen järjestäminen

Työllisyyskoulutusta annetaan ammattikursseilla, joita työllisyyskoulutuslain (31/76) 2 §:n 1 momentin mukaan voivat järjestää ammattikursikeskukset ja julkisen tarkastuksen alaiset ammatilliset oppilaitokset sekä erityisistä syistä korkeakoulut. Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla maksetaan koulutustukea, jonka suuruus määräytyy työttömyysturvalain (602/84) perusteella. Koulutustuki on pääsääntöisesti työttömyysturvan suuruinen, mutta tarveharkintanormien erillaisuuden vuoksi päivärahan määrässä voi olla eroja. Lisäksi työllisyyskoulutukseen osallistuva saa muita etuuksia, kuten esimerkiksi matkakustannusten korvauksia ja ilmaisen ruokailun. Näistä muista etuuksista on säädetty työllisyyskoulutuksesta annetussa asetuksessa (206/76).

Nykyisen työllisyyskoulutusjärjestelmän epäkohtana on se, että koulutustuki ja muut etuudet on sidottu ammattikursseilla annettavaan työllisyyskoulutukseen. Muuhun ammatilliseen koulutukseen osallistuvalla ei voida myöntää koulutus-

tukea, vaikka se olisi hänen koulutustarpeensa huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Työttömän koulutustausta ja elämäntilanne voivat edellyttää nykyistä työllisyyskoulutusta perusteellisempaa ja laaja-alaisempaa koulutusta. Edelleen työllisyyskoulutusta järjestetään pääasiassa aikuisille, ammattikouluihin sivuuttaneille henkilöille. Tässä tilanteessa olisi tarkoituksenmukaista järjestää työttömälle hänen koulutustarpeensa mukainen koulutus opiskeluna ammatillisessa oppilaitoksessa työllisyyskoulutusjärjestelmän ja siihen kuuluvan koulutustuen avulla, joka ottaa edellä tarkoitettussa asemassa olevan henkilön taloudelliset ja muut olosuhteet opintotukijärjestelmän mukaista tukea paremmin huomioon. Lisäksi olisi mahdollisuus ottaa käyttöön ammatillisissa oppilaitoksissa vapaana olevia oppilaispaikkoja, jotka muutoin jäisivät käyttämättä.

Työllisyyskoulutuslain 1 §:n 1 momenttia ehdotetaan edellä mainitun epäkohdan korjaamiseksi muutettavaksi siten, että työllisyyskoulutuksena voitaisiin myös tukea opiskelua julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Työllisyyskoulutusta voitaisiin siten antaa muutoinkin kuin järjestämällä ammattikursseja.

Koulutusmahdollisuuksien laajentamisesta mainitulla tavalla aiheutuisi eräitä terminologisia muutoksia 1, 13 ja 16 §:iin. Työllisyyskoulutuslain 1 §:n 2 momentin käsite ammattikurssitoiminta tulisi laajentaa käsitteeksi työllisyyskoulutus. Lisäksi koulutustukea ja muita etuuksia koskeviin 13 ja 16 §:iin olisi tehtävä vähäisiä muutoksia, joilla tehtäisiin mahdolliseksi tuen ja etuuksien maksaminen myös kysymyksessä olevaan koulutukseen.

Ehdotuksessa tarkoitettuun koulutukseen osoitettavista henkilöistä säädettäisiin asetuksella. Tämän vuoksi lain 12 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan asetuksella säädettävien edellytyksien voidaan osoittaa henkilöitä ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettävään koulutukseen. Säännös ei koskisi ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettäviä ammattikursseja, joille osoittamisesta säädetään 12 §:n 1 ja 2 momentissa. Asetuksella rajoitettaisiin koulutukseen osallistumista siten, että muuhun koulutukseen kuin ammattikursseille voisivat työvoimaviranomaiset osoittaa 25 vuotta täyttäneitä joko vähintään kuusi kuukautta työttömänä olleita tai teollisuuden rakennemuutosten vuoksi työttömäksi joutuvia henkilöitä. Edellytyksistä säätäminen asetustasolla olisi perusteltua sen vuoksi, että niitä voitaisiin laintasosta sääntelyä joustavammin muuttaa työvoimapolitiittisten painopistealuiden mahdollisesti muuttuessa.

1.2. Opettajakunnan ammattitaidon ylläpitäminen

Samalla ehdotetaan työllisyyskoulutuslain 11 §:ää muutettavaksi siten, että myös ammattikurssikeskuksen apulaisrehtori voidaan velvoittaa hänen ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi osallistumaan tarvittaessa alansa käytännön työtehtäviin yleisillä työmarkkinoilla sekä täydennys- ja jatkokoulutukseen. Nykyisen 11 §:n mukaan sanottu velvoite koskee rehtoria ja opettajia. Työllisyyskoulutuksesta annettua lakia muutettiin 24 päivänä tammikuuta 1986 annetulla lailla (85/86). Lainmuutoksen jälkeen ammattikurssikeskuksessa voi olla myös apulaisrehtori. Tämän vuoksi esitetään, että koulutusvelvoite koskisi ammatillinen kurssikeskuksen opettajakuntaan kuuluvia, joka on asetuksen (256/36) 17 §:ssä määritelty siten, että siihen kuuluvat rehtori, apulaisrehtori ja päätoimiset opettajat.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tämä lakiehdotus liittyy työllisyyskoulutuksen järjestämisen osalta vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen, joten ehdotus on tarkoitettu käsiteltäväksi ennen tulo- ja menoarvion hyväksymistä. Tulo- ja menoarvioesityksen momentin 34.50.50 (Työllisyyskoulutuksen koulutus- ja erityistuki) perusteluissa viitataan kysymyksessä olevaan työllisyyskoulutuksesta annetun lain muuttamista koskevaan ehdotukseen, jonka mukaan oppilaspaikkoja ja momentilla olevaa määrärahaa ehdotetaan käytettäväksi työttömien työnhakijoiden kouluttamiseen työllisyyskoulutusta vastaavin eduin muussakin ammatillisessa koulutuksessa. Tähän koulutukseen voidaan momentin perustelujen mukaan käyttää enintään 200 oppilaspaikkaa. Edelleen perusteluissa on todettu, että koulutusmahdollisuuksien parantuessa muussa ammatillisessa koulutuksessa voidaan alle 20-vuotiaiden työllisyyskoulutusta supistaa. Voimassa olevan työllisyyskoulutuslain säännösten mukaan voidaan alle 20-vuotiaille antaa työllisyyskoulutusta vain asetuksessa säädettyin erityisin edellytyksin.

Ehdotus toteutettaisiin, kuten edellä esitetystä käy ilmi, tulo- ja menoarviossa työllisyyskoulutukseen osoitetulla määrärahalla eikä sillä lisättäisi koulutettavien kokonaismäärää. Tulo- ja menoarvioesityksen mukaan työllisyyskoulutuksessa arvioidaan vuonna 1987 olevan keskimäärin 17 000 oppilasta. Ehdotuksessa ei olisi kysymys normaalin koulutusjärjestelmän vaihtoehdosta, vaan sitä täydentävästä järjestelmästä, jolla pyritään tehostamaan työttömän aikuisväestön koulutusta. Näin ollen työllisyyskoulutus järjestettäisiin edelleenkin pääasiassa ammattikurssitoimintana.

3. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkamiestyönä ja se on käsitelty ammattikurssiasiain neuvottelukunnassa.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työllisyyskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työllisyyskoulutuksesta 16 päivänmä tammikuuta 1976 annetun lain (31/76) 1 ja 11 §, 13 §:n 2, 3 ja 4 momentti ja 16 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 2, 3 ja 4 momentti ja 16 §:n 2 momentti 24 päivänä tammikuuta 1986 annetussa laissa (85/86), sekä *lisätään* 12 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Työllisyyskoulutusta ovat työllisyyden edistämiseksi järjestetyt pääasiassa aikuisille tarkoitetut ammatilliset uudelleen-, täydennys- ja jatkokoulutuskurssit sekä tuettu opiskelu julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Koulutusta voidaan antaa myös peruskoulutuksena henkilöille, joilla ei ole ammattia tai jotka eivät ole saaneet ammatillista peruskoulutusta.

Työllisyyskoulutusta järjestettäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota talouselämän rakenne muutosten ja teknisen kehityksen työvoiman kysynnässä ja tarjonnassa aiheuttamiin muutoksiin.

11 §

Ammatillisen kurssikeskuksen opettajakuntaan kuuluva voidaan velvoittaa ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi osallistumaan tarvittaessa alansa käytännön työtehtäviin yleisillä työmarkkinoilla sekä täydennys- ja jatkokoulutukseen.

12 §

Työvoimaviranomaiset voivat asetuksella säädettävien edellytyksin osoittaa henkilöitä myös muuhun julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettävään koulutukseen kuin ammattikursseille.

13 §

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla myöntää ammatillinen kurssikeskus valtion varoista koulutusaikaisen toimeentulon turvaamiseksi koulutustukea, jonka suuruus määräytyy sen mukaan, mitä työttömyyspäivärahasta on säädetty työttömyysturvalain (602/84) 22 §:n 1 momentissa ja 24 §:ssä.

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla voi ammatillinen kurssikeskus myöntää erityistukea, mikäli se katsoo, että koulutustuki ei ole perheen suuruuden tai muun erityisen syyn vuoksi riittävä turvaamaan koulutusaikaista toimeentuloa. Eri-tyistuki voi olla enintään neljännes koulutustuen määrästä.

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla maksettavista muista korvauksista ja etuuksista samoin kuin oppilasvalintatilaisuuksiin osallistuvalla myönnettävistä korvauksista ja etuuksista säädetään asetuksella.

16 §

Edellä 13—13 c §:ssä tarkoitettu koulutus- ja erityistuki voidaan, jos sosiaalilautakunta sitä

pyytää, erityisen painavasta syystä maksaa sosiaalilautakunnalle käytettäväksi työllisyyskoulutukseen osallistuvan ja hänen perheensä elatukseen, kuitenkin enintään kolme kuukautta kerrallaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Työvoimaministeri Urpo Leppänen

Laki

työllisyyskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllisyyskoulutuksesta 16 päivänä tammikuuta 1976 annetun lain (31/76) 1 ja 11 §, 13 §:n 2, 3 ja 4 momentti ja 16 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 2, 3 ja 4 momentti ja 16 §:n 2 momentti 24 päivänä tammikuuta 1986 annetussa laissa (85/86), sekä
lisätään 12 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Työllisyyden edistämiseksi järjestetään pääasiassa aikuisille tarkoitettuja ammatillisia uudelleen-, täydennys- ja jatkokoulutuskursseja. Koulutusta voidaan antaa myös peruskoulutuksena henkilöille, joilla ei ole ammatillista peruskoulutusta.

Ammattikurssitoimintaa järjestettäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota talouselämän rakennemuutosten ja teknisen kehityksen työvoiman kysynnässä ja tarjonnassa aiheuttamiin muutoksiin.

11 §

Ammatillisen kurssikeskuksen palveluksessa olevat rehtori ja opettajat voidaan velvoittaa heidän ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi osallistumaan tarvittaessa alansa käytännön työtehtäviin yleisillä työmarkkinoilla sekä täydennys- ja jatkokoulutukseen.

12 §

13 §

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla myöntää ammatillinen kurssikeskus valtion varoista kurssiaikaisen toimeentulon turvaamiseksi koulutustukea, jonka suuruus määräytyy sen mukaan, mitä

Ehdotus

1 §

Työllisyyskoulutusta ovat työllisyyden edistämiseksi järjestetyt pääasiassa aikuisille tarkoitetut ammatilliset uudelleen-, täydennys- ja jatkokoulutuskurssit *sekä tuettu opiskelu julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa*. Koulutusta voidaan antaa myös peruskoulutuksena henkilöille, joilla ei ole ammattia tai jotka eivät ole saaneet ammatillista peruskoulutusta.

Työllisyyskoulutusta järjestettäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota talouselämän rakennemuutosten ja teknisen kehityksen työvoiman kysynnässä ja tarjonnassa aiheuttamiin muutoksiin.

11 §

Ammatillisen kurssikeskuksen *opettajakuntaan kuuluva* voidaan velvoittaa ammattitaitonsa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi osallistumaan tarvittaessa alansa käytännön työtehtäviin yleisillä työmarkkinoilla sekä täydennys- ja jatkokoulutukseen.

12 §

Työvoimaviranomaiset voivat asetuksella säädettävien edellytyksin osoittaa henkilöitä myös muuhun julkisen tarkastuksen alaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa järjestettävään koulutukseen kuin ammattikursseille.

13 §

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla myöntää ammatillinen kurssikeskus valtion varoista *koulutusaikaisen* toimeentulon turvaamiseksi koulutustukea, jonka suuruus määräytyy sen mukaan,

Voimassa oleva laki

työttömyyspäivärahasta on säädetty työttömyysturvalain (602/84) 22 §:n 1 momentissa ja 24 §:ssä.

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla voi ammatillinen kurssikeskus myöntää erityistukea, mikäli se katsoo, että koulutustuki ei ole perheen suuruuden tai muun erityisen syyn vuoksi riittävä turvaamaan kurssiaikaista toimeentuloa. Erityistuki voi olla enintään neljännes koulutustuen määrästä.

Ammattikurssin oppilaille maksettavista muista korvauksista ja etuuksista samoin kuin oppilasvalintatilaisuuksiin osallistuvalla myönnettävistä korvauksista ja etuuksista säädetään asetuksella.

16 §

Edellä 13—13 c §:ssä tarkoitettu koulutus- ja erityistuki voidaan, jos sosiaalilautakunta sitä pyytää, erityisen painavasta syystä maksaa sosiaalilautakunnalle käytettäväksi työllisyyskurssin oppilaan ja hänen perheensä elatukseen, kuitenkin enintään kolme kuukautta kerrallaan.

Ehdotus

mitä työttömyyspäivärahasta on säädetty työttömyysturvalain (602/84) 22 §:n 1 momentissa ja 24 §:ssä.

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla voi ammatillinen kurssikeskus myöntää erityistukea, mikäli se katsoo, että koulutustuki ei ole perheen suuruuden tai muun erityisen syyn vuoksi riittävä turvaamaan *koulutusaikaista* toimeentuloa. Erityistuki voi olla enintään neljännes koulutustuen määrästä.

Työllisyyskoulutukseen osallistuvalla maksettavista muista korvauksista ja etuuksista samoin kuin oppilasvalintatilaisuuksiin osallistuvalla myönnettävistä korvauksista ja etuuksista säädetään asetuksella.

16 §

Edellä 13—13 c §:ssä tarkoitettu koulutus- ja erityistuki voidaan, jos sosiaalilautakunta sitä pyytää, erityisen painavasta syystä maksaa sosiaalilautakunnalle käytettäväksi *työllisyyskoulutukseen osallistuvan* ja hänen perheensä elatukseen, kuitenkin enintään kolme kuukautta kerrallaan.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .*

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.